

Ilona Kotlewska-Kowalska

POPULARNONAUKOWY OPIS BADAŃ PROWADZONYCH W RAMACH ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Czy wiecie, że wszyscy jesteśmy neuroegoistami? Nasz mózg codziennie filtruje dziesiątki tysięcy informacji, które stara się odnieść do subiektywnych doświadczeń i przekonań. Pamiętacie te chwile, kiedy patrzycie na zdjęcie np. klasy maturalnej i w pierwszej kolejności szukacie swojej twarzy? Albo sytuacje, gdy na długiej liście nazwisk skupiacie się właśnie na swoim? To tylko niektóre przykłady tzw. preferencyjnego przetwarzania informacji o własnej osobie (ang. Self-reference effect). Celem projektu jest zbadanie mózgowych mechanizmów samoświadomości, leżących u podstaw procesów odnoszących się do „Ja”.

Żeby sprawdzić, jak nasz mózg reaguje i przetwarza informacje związane z samym sobą zaplanowaliśmy dwa badania elektrofizjologiczne. W pierwszym eksperymencie udział wezmą zamężne kobiety, które zmieniły nazwisko po zamążpójściu. Dzięki temu będziemy mogli zbadać, jak mózg przetwarza własne imię i nazwisko w perspektywie czasu – zarówno w przeszłości, jak i w teraźniejszości. Osobom badanym będą też prezentowane zdjęcia ich własnej twarzy sprzed ślubu i w obecnym czasie. Pozwoli to wyodrębnić specyficzne korelaty neuronalne odpowiedzialne za przetwarzanie informacji związanych z „Ja”, a także zmian, jakim podlegają mózgowo mechanizmy odpowiedzialne za tworzenie spójnego, obrazu własnej osoby.

Drugie badanie elektrofizjologiczne polegać będzie na ocenie przymiotników określających cechy charakteru. Poprosimy osoby badane, zarówno mężczyzn, jak i kobiety o ocenę, jak bardzo konkretne słowa odnoszą się do nich samych obecnie oraz w jakim stopniu opisywały ich w przeszłości. Zbadamy nie tylko to, jak zmienia się sposób postrzegania samego siebie, ale przede wszystkim, jakie mechanizmy neuronalne stoją za procesami autorefleksji (ang. Self-reflection).

Jak zmienia się konstrukt „Ja” na przestrzeni lat i co sprawia, że ja to ja bez względu na zmiany otoczenia, szkoły, dorastanie, małżeństwo? W jaki sposób nasz mózg odróżnia informacje związane z własną osobą od tych opisujących innych ludzi? Neuronauka może pomóc nam znaleźć odpowiedzi na te pytania.